

Idrottsminnen

Nr 1 — Mars 2023

Juryns motivering: "Hälsingeguldet 1986 tilldelas Ernst Boldén, Hudiksvalls Handikapp IF för bl.a. följande prestationer under idrottsåret 1986: Silver vid VM i bordtennis för rullstolsburna, Nordisk mästare i samma gren och ett flertal segrar i div. cuper inom bordtennis för handikappade."

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Kassörens ruta nr 1 – 2023.

ALLA KAN BLI MEDLEM I HÄLSINGLANDS IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP.

Alla, med ambition att ta del av, sprida och bevara Hälsinglands digra och intressanta idrotthistoria, hälsas varmt välkomna som medlem i HIHS.

Våra medlemsavgifter för 2023 är:

- 150;-** Enskild medlem
- 250;-** Föreningar och klubbar
- 350;-** Förbund, företag och kommuner.

Hur blir jag medlem i HIHS?

Medlemsavgiften betalas till vårt bankgiro **273-0133**
eller via Swish **123 038 81 65**.

Kom ihåg att uppge namn och adress, gärna en e-postadress.

Man kan även på vår hemsida: www.HIHS.se
ansöka om medlemskap!

Det är redan 271 som betalande medlemsavgiften för 2023.

Nya medlemmar

HIHS har, sen det senaste utskicket av Idrottsminnen, fått den stora äran att hälsa följande nya medlemmar varmt välkomna:

Leif Jonsson, Nils Moberg, Urban Sjöblom, Sune Zetterberg, Hudiksvall, Hans Westelius, Järvsö, Ove Nyström, Norrtälje, Fredrik Lindberg, Sandarne, Jan Hellberg, Uppsala, Gunnar Löf, Jättendal, Björn Hedberg, Bollnäs och Svenska Bandyförbundet, distrikt Nord.

Kontakta Owe Flodin på 070-569 08 31

e-post: oweflodin45@gmail.com

om du har frågor rörande medlemskap.

Dags för första numret av Idrottsminnen 2023

I detta nummer av **Idrottsminnen 1–2023** skriver **Christer Stridh** om vinnaren av **Hälsingeguldet 1986**, **Ernst Bolldén**, **Hudiksvalls Handikapp**.

Gunnar Högberg skriver om **Gösta Fredlund** en stor idrottsledare och personlighet i Los.

Lars Gösta Larsson skriver om boxningen i Hudiksvall och visst fanns det duktiga boxare i Hälsingland.

Anders Skoglund skriver om våra äldsta idrottsföreningar i distriktet.

HIHS var på besök i "Bandykyrkan" i Edsbyn och berättade om vår verksamhet innan bandymatchen började.

Vi redovisa resultatet av **Christer Stridhs** kluriga frågor IM 4–2022.

HIHS visar vilka som blev vinnare i DM-finalen för **herr-juniorer 1958**.

Även denna gång har **Christer Stridh** klurat ut några väl valda frågor till er så ni har något att fundera över

Idrottshistoriska Sällskapet besökte Bandyhallen i Bollnäs och informerade om vår verksamhet. Vi hade stor hjälp av Erik Wiger, Jan-Erik Flink och Peter Eriksson.

Nu har även **årsmöte nr.32** avklarats för **HIHS**. Årsmötet gick som vanligt mycket bra och **Erik Wiger** berättade om Olympiader och politik.

En hälsing "**Eskil**" har besökt Hälsingland.

Vi gratulerar **Enångers IK** som fyller **100 år 2023**.

Välkomna till Idrottsminnen **Nr 1 – 2023**

Lars Hedlund

En otrolig meritlista

Ett OS-guld, två VM-guld och tre EM-guld. Få idrottsmän och kvinnor i Hälsingland, om ens någon, kan mäta sig med de meriter Ernst Bolldén, Iggesund, skaffade sig inom bordtennis för funktionshindrade.

Förutom de ovanstående gulden tog Bolldén även två OS-brons, sex VM-silver, tre VM-brons, två EM-silver och fyra EM-brons under sin långa karriär – och de två VM-silvermedaljerna han tog 1986 innebar även att han tilldelades det årets Hälsingeguld.

Ernst Bolldén föddes i Iggesund 1966 och hans idrottsintresse var stort.

1979 råkade han ut för en olycka på skolgården hemma i Iggesund, en olycka som gjorde honom förlamad från midjan och nedåt. Det var dock ingenting som hindrade honom från att satsa på idrotten. Ett år efter olyckan började han med friidrott, men efter ett par år tog bordtennisen över.

Tillsammans med sina skolkompisar tillbringade han många timmar i källarlokalen "Brinken", en ungdomslokal som låg i källaren under Iggesunds badhus. Där lade han grunden till de otroliga framgångar han så småningom nådde som bordtennisspelare. Han konstaterade snabbt att bordtennis var något som passade honom utmärkt:

"När jag till och med kunde vinna matcher mot icke handikappade spelare förstod jag att det var pingis jag skulle satsa på. Jag gick helhjärtat in i den satsningen och genom åren har jag vunnit nästan allt som går att vinna", sa han i en intervju i slutet av karriären.

Ernst blev tidigt medlem i Iggesunds BTK, där han utvecklades som bordtennisspelare. Han spelade både i handikappidrotten och i bordtennisförbundets serier. Redan 1984 blev han uppflyttad till klass 3 i bordtennisförbundet och 1985 tog han sitt första SM-guld.

Sina första internationella framgångar nådde han, som 20-åring, då han tog dubbla VM-silver, dels i singel och dels i lag.

För denna prestation belönades han alltså med Hälsingeguldet, detta som första idrottare med funktionshinder.

Ernst representerade Iggesunds BTK i handikappidrotten under alla år fram till 1996, då han gick över till Norrbacka HIF. Anledningen var att hans dubbelpartner i rullstolbordtennis, Patrik Högstedt, spelade för just Norrbacka HIF.

2002 blev Ernst uppflyttad till klass 2 och 2004 skrev han på för Alfta BTK som ville förstärka sitt lag när de gick upp till division 4. Han spelade med dem i två säsonger och därefter gick han över till Hudiksvalls IF som då låg då i division 3. Han var med och såg till att HIF gick upp till division 2, men han hann aldrig själv spela någon match i tvåan.

Han delade gärna med sig av sina kunskaper och erfarenheter och under många år var han en förebild och mentor för många av de yngre spelarna. Han var även en duktig tennisspelare och även i den sporten var han landslagsman. Inför paralympics i Barcelona 1992 blev han tvungen att välja idrott och då föll valet på bordtennis.

Olympiska spel

- 1996: OS-guld i lag rullstol, 1996: OS-brons i singel rullstol
- 2000: OS-brons i lag rullstol

Världsmästerskap

- 1986: VM-silver i singel rullstol, 1986: VM-silver i lag rullstol
- 1990: VM-guld i singel rullstol, 1990: VM-brons i lag rullstol
- 1998: VM-silver i lag rullstol, 1998: VM-brons i singel rullstol
- 2002: WM-silver i lag rullstol, 2002: WM-silver i singel rullstol
- 2006: WM-guld i singel rullstol

Europamästerskap

- 1991: EM-guld i singel rullstol
- 1995: EM-guld i singel rullstol 1995: EM-silver i lag rullstol
- 1997 EM-guld i singel rullstol
- 1999: EM-brons i öppen rullstolsklass
- 2003: EM-brons i singel rullstol 2003: EM-brons i lag rullstol
- 2009: EM-brons i singel rullstol 2009: EM-silver i lag rullstol

Totalt så deltog han i fem paralympiska spel och den största segern tog han i Atlanta 1996 där han blev olympisk mästare för lag. I samma OS tog han även brons individuellt, och i Sydney fyra år senare blev det ett nytt OS-brons, då i lag.

På hans meritlista finns även att han är medlem nummer 19 av Svenska Handikappidrottens Hall of Fame och 2006 blev han utsedd till bästa rullstolsburne bordtennisspelaren i samband med VM.

2011 diagnostiserades han med invasiv urinblåscancer, och då hjälpte inte längre varken skruvar, smashar eller stoppbollar.

Ett år senare förlorade han sin sista match, den mot sin värsta motståndare någonsin – cancer.

Idrotten i Hälsingland blev en stor profil fattigare. Världs-, Europa-, och olympiamästaren blev 45 år.

CHRISTER STRIDH

Nyheter från HIHS och

Nu är informationen om hur man nominerar till det nyuppsatta stipendiet **Hälsingeguldet Ungdom** utskickat till ca: 360 idrottsföreningar i Hälsingland. Informationen finns även på vår hemsida www.HIHS.se där allt står skrivet om hur man nominerar sina kandidater.

Även det anrika **Hälsingeguldet** som hade sin början 1938 har även förslag till nominering skickats ut till alla specialförbund (SDF) (ex. Hälsinglands Skidförbund) Där är det SDF:en som nominerar sina idrottare till oss, men vi tar även emot nomineringar från föreningarna.

Som ni redan känner till är det **OilQuick** som sponsrar **Hälsingeguldet** och **Hälsingeguldet Ungdom**.

Till Parasporten är också information utskickat till alla föreningar som bedriver parasport. Där finns möjligheten att nominera en kvinnlig och en manlig pristagare. Stipendiet är på 3.000:- var. Informationen finns även på vår hemsida www.HIHS.se där allt står skrivet om hur man nominerar sina kandidater.

Gösta Fredlund, legendarisk idrottsledare i Loos IF

Många minns legendaren Gösta Fredlund, eldsjälens i Loos IF under flera decennier på 1900-talet. Många minns honom med respekt.

Hans temperament och okuvliga vilja färgade Loos IF:s utveckling allt ifrån tidigt 1920-tal, då han började sin karriär som skidlöpare.

I nära 50 år var han ledamot i föreningens styrelse och under lång tid dess ordförande. Med energi och aldrig sinande vilja ledde han såväl föreningens idrottsverksamhet som skapandet av anläggningar. Ända intill dess att Gösta, 80 år gammal, i maj 1981 avled, deltog han som hedersordförande i styrelsens arbete.

Den 19 juli 1959 invigdes den då ombyggda idrottsplatsen i byn, och döptes, på Gösta Fredlunds förslag till Nickelvallen.

Vid ett styrelsemöte i slutet på 1950-talet, föreslog Gösta Fredlund att föreningen skulle bygga en hoppbacke, mitt i byn i slutningen invid genomfartsvägen och mitt emot korsningen med vägen mot Norrbyn.

När tveksamhet för kostnader framfördes, sa Gösta:

Jag ska bygga en hoppbacke, och det ska inte kosta föreningen ett enda nickel.....

Sagt och gjort. Med egna och insamlade medel från skogsbolag, skinklotterier samt 2 500 kronor i stöd från Riksidrottsförbundet, förverkligade Gösta Fredlund sin föresats.

När backen stod klar redovisade han ett överskott på 307 kronor och 21 öre!

Invigningen av hoppbacken genomfördes den 30 mars 1963 med ett 50-tal deltagare från Gävle i söder till Torpshammar i norr.

Erik Styf från Ljusdal segrade med ett hopp på 25 meter.

Fram till mitten av 1970-talet arrangerades årligen "Gösta Fredlund cup". Backhoppare från så gott som hela Sverige finns med i deltagarlistorna.

År 1984 revs hoppbacken.

Undertecknad har många egna minnen av Gösta Fredlund. Ett av dem är året någon gång på 1970-talet, då SM på längdskidor med mycket kort varsel, på grund av snöbrist i södra delarna av Sverige, flyttades från Skövde till Skellefteå i Västerbotten.

Jag var då under 10-talet år verksam som journalist på tidningen Norra Västerbotten. Invigningen av SM-veckan skulle ske vid lunchtid en måndag.

Under min lunchrast tog jag mig upp till skidstadion för att se invigningen.

Det var många som haft stora bekymmer, både med resa och husrum, då tävlingarna med så kort varsel flyttades genom nästan hela Sverige.

En av de första personerna jag träffade vid Skellefteå skidstadion var Gösta Fredlund från Los!

- Men hur i hela friden har du hunnit hit, utan bil och utan allmänna kommunikationer, sade jag med stor förvåning i rösten.

Jo, sa Gösta, jag gick ut på genomfarten i Los klockan fyra i morse och ställde mig för att lifta!

Den första bilen som kom var Mora-Nisse, så då fick jag åka hela vägen till Skellefteå!

.....

Jag undrar fortfarande, i mitt stilla sinne, om inte dessa båda skid-legendarer hade haft viss kontakt med varandra, innan de råkade stöta samman i Los av alla platser, för att få bevittna SM-veckan i Skellefteå...

Gunnar Högberg

Idrott för alla hela livet.

www.rfsisu.se/gavleborg

Gävleborg

”Kom och se Hudiksvalls-skräcken”

Delar av den här artikeln publicerades i ”Idrottsminnen” redan 2014. På den tiden hade Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap ett hundratal medlemmar. Idag är vi nästan 400 och har många nya läsare. Därför anser vår redaktör att det finns anledning att återkomma till ett stycke idrottshistoria som verkligen ”slog knock” i Hudiksvall i mitten av 1900-talet.

Det handlar om en epok där boxningen hade ett starkt grepp om idrottspubliken och där Hudiksvalls ABK var en maktfaktor även på riksnivå med tre svenska juniormästare och 34 norrländska mästare mellan 1936 och 1961 och där den hetaste perioden låg mellan 1944 och 1951 då boxare från Hudiksvalls ABK tog 19 NM-titlar.

Det var i början av 30-talet som boxningen i Hudiksvall samlades under en och samma fana när Hudiksvalls AIF (ABK:s föregångare) och Hudiksvalls Boxningsklubb slog ihop sina påsar och ”överlät” boxningssporten till den nya klubben Hudiksvalls ABK.

På den tiden hänvisades boxningen till den gamla danspaviljongen vid Kullens folkets park. Där var det både mörkt, kallt och trångt och det fanns inte mycket utrymme kvar för publiken när boxningsringen var uppmonterad.

Något som fick göras varje gång som boxarna behövde lokalen och boxningsringen.

Trångt om utrymmet i Kullens danspaviljong. Den raka högern kommer från Evert Nordqvist.

Vid den här tiden var det ofta bristen på lämpliga lokaler som begränsade inomhusidrotten. Och Hudiksvall var inget undantag. Vid boxningsgalorna som hölls två till tre gånger om året under 30- och 40-talet kunde man i bästa fall packa in ett par hundra åskådare runt boxningsringen. Något som tidningen Hudiksvalls Nyheter påpekade i en artikel från en landskapsmatch mot Gästrikland 1946 när över 200 åskådare fick vända vid entrén.

Det fanns då ett brett intresse för boxning och många klubbar ute i bygderna hade boxning på schemat. I gamla tidningsreferat kan vi läsa om boxare från bland annat Iggesund, Bollnäs och Bergsjö. Det arrangerades oftast klubbmatcher, stadsmatcher och landskapsmatcher vid sidan av olika galor och mästerskap.

Ett starkt lag från Hudik vid en gala i Kullens danspaviljong. Från vänster Evert Nordqvist, Rune Larsson, Edor Brunsell, Martin Johansson, Tage Palm, Sven Larsson, Oscar Bergström och Gunnar Berglin. Närmast ringdomaren och eldsjälén Oscar Berggren.

Hård kritik mot boxningens råhet

Efter invigningen av Idrottshallen i januari 1955 (Sveriges då 68:e idrottshall med fulla mått) blev det förstås nya förutsättningar i Hudik, men redan då hade boxningssporten svårt att värja sig mot sina kritiker och den verksamhet som fanns ute i bygderna började trappa av. Redan 1946 hade till exempel den legendariske Hudik-läkaren

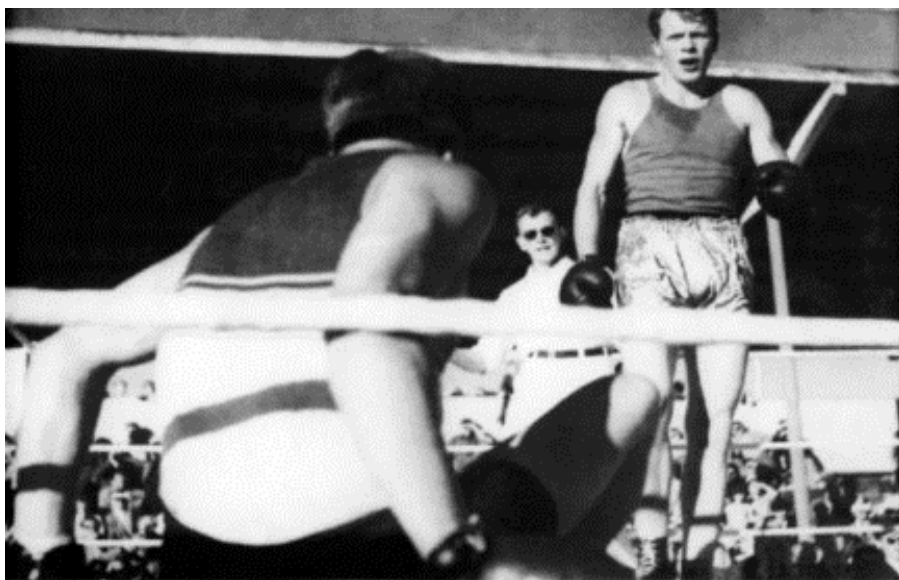
Bertil Erwald gett sig in i debatten med en insändare där han bland annat skrev "att söndagens match i mellanvikt mest påminde om ett rallarslagsmål". Erwald gick också hårt åt sportskribenterna som "förhärliigar så kallade sluggerfester" och förfasade sig över publikens krav på "händelser i ringen".

Sådana inlägg i debatten blev en – kanske berättigad – kvarnsten om halsen för amatörboxningen som mer och mer koncentrerades till storstadsmiljöer.

I Hudiksvall hölls boxningen igång till i varje fall en bit in på 60-talet. Den sista stora boxningsgalan i Idrottshallen hölls 1962. I våra efterforskningar har vi i varje fall inte hittat något mer.

Under några år på 1980-talet gjordes ett nytt försök med boxning i Hudiksvall och då tog Peter Engberg 1986 och Mattias Ivarsson 1986 och 1987 också NM-titlar under andra förutsättningar och med annat upplägg. Ivarsson var en av de mest lovande boxarna någonsin från Hudiksvall och stod precis i sitt nationella genombrott när han i unga år tragiskt omkom i en trafikolycka och sedan kom inte boxningen i Hudik riktigt igång igen.

Men nu åter till den gyllene eran då boxare från Hudik slog knock på Sverige.

1943 arrangerades en stor boxningsgalan utomhus på Glysisvallen. Här är dåtidens stora Hudik-stjärna **Karl-Erik Kjellin** på väg att avsluta matchen.

Hudik-dominans i ”Norrländskan”

Ett av de största och viktigaste evenemangen var under många år Norrländska Mästerskapen där ABK var en av de dominerande klubbarna norr om Dalälven. Ledarprofiler som Tage Ehnebom, Gustav Östlund, Emil Berg och Oscar Berggren var starka företrädare för boxningssporten.

Sex boxare (Karl-Erik Kjellin, Anders Göransson, Gunnar Berglin, Tage Palm, Evert Nordqvist och Lasse Hugg) från ABK kunde också bära titeln ”Stor grabb” – det idrottsliga beviset för att man nått ett visst mått av framgång.

På riksplanet var det klubbens tre svenska juniormästare **Edvin Palm** (1944), **Karl-Erik Kjellin** (1946) och **Lasse Hugg** (1954) som blev mest uppmärksammade.

De 34 NM-titlarna under den aktuella perioden togs av:

- 1936** Ivar Brolund och Gunnar Berglin.
- 1937** Ivar Brolund.
- 1938** Anders Göransson och Gunnar Berglin.
- 1939** Anders Göransson.
- 1943** Gunnar Berglin.
- 1944** Edvin Palm, Anders Göransson och Gunnar Berglin,
- 1945** John Sundkvist, Martin Johansson, Anders Göransson och Gunnar Berglin.
- 1948** Evert Nordkvist, Edvin Palm, Tage Palm, Oskar Bergström och Karl-Erik Kjellin.
- 1949** Evert Nordkvist, Tage Palm och Karl-Erik Kjellin.
- 1950** Tage Palm och Karl-Erik Kjellin.
- 1951** Tage Palm och Karl-Erik Kjellin.
- 1953** Tage Palm.
- 1954** Lasse Hugg.
- 1957** Erland Palm.
- 1957** Lasse Hugg.
- 1958** Lasse Hugg.
- 1959** Ernst Strömgren.
- 1961** Ernst Strömgren och Lasse Hugg.

Fyra gånger stod ABK som arrangör för NM-boxningarna. 1939 och 1945 i Kullens danspaviljong, 1955 och 1961 i den nya Idrottshallen. Tidigare hade HBK arrangerat NM en gång 1933.

Från boxningsring till travbana

Karl-Erik Kjellin (senare välkänd amatörtränare inom travsporten) och Lasse Hugg blev ABK-boxningens sista stora affischnamn. Det blev allt svårare att hålla boxningsverksamheten igång. Det var inte bara de aktivas led som blev glesare. Det blev också allt svårare att hitta instruktörer. Efter 1963 finns inte några uppgifter i ABK:s styrelseprotokoll om boxning.

Till sist några direktcitater ur ABK:s jubileumsskrift:

1936: ABK skickade fyra boxare till NM. Av dessa erövrade Ivar Brolund och Gunnar Berglin titlarna i lättvikt och lätt tungvikt. Strax före jul hade ABK sin traditionella boxningsgala och Hudiksvalls Nyheter skrev i rubrik och ingress: "Brolund-propaganda för the nobel art. Ivar vann flott och övertygande. Broder Allan och Göransson vann knappt. H P Johansson är ett boxarämne".

1938: ABK arrangerade en gala med Olle Tandberg och Erik Ågren som affischnamn. Hudiksvalls Nyheter hade rubriken "Starka ABK-boxningar. Tandberg och Ågren samt "Lill-Vagnis" gjorde storsucés". I HT kunde man läsa: "Publiksucés vid ABK-boxningar. Berglin nära knock-out mot Lill-Vagnis Eriksson." (*Tidningarna använde och stavade ordet som sucés, i dag skulle det nog ha stått succé*)

1941: Aftonbladet skrev om en talangfull Hudiksvalls-boxare, Oscar Nyman, som man såg som en möjlig efterträdare till Olle Tandberg.

1944: Edvin Palm svensk juniormästare i lättvikt, ABK:s och Hudiksvalls förste. Även Hugo Nyström till final. Hudiksvalls-boxarna blev uppmärksammade i Stockholm. Palm för sin stilboxning och Nyström för sina snabba knockout-segrar som gav honom epitetet "Hudiksvallsskräcken". Nyström tilldelades Aftonbladets pokal till mest lovande tungviktare och skrev så här:

"Kom och se Hudiksvalls-skräcken. Skynda er till SM-boxningarna om ni vill se en tungviktare i aktion. Hugo Nyström slår ut dem så snabbt att det snart inte finns några kvar".

Hudiksvalls Nyheter gladdes också åt en fin gala i april samma år och beskrev den med rubriken "Flera golvsyningar – fem matcher slutade med KO".

Från hemma-NM sammanfattade HN i rubriken: "Rafflande fighter vid NM-boxningarna. Edvin Palm utslagen, Berglin tungviktsmästare i knockout-fylld tävling".

1953: ABK:s styrelse fattade beslut om biljettpriserna inför sin gala i januari. Sittplatsbiljetternas pris blev enligt styrelseprotokollet 5 eller 4 kronor och ståplatspriset fastställdes till 3 kronor.

1954: Lasse Hugg blev svensk juniormästare efter att i finalen ha besegrat Rolf Johansson (bror till Ingemar Johansson).

Lasse Hugg som glad vinnare av junior-SM. Motståndare var Rolf Johansson, världsmästaren Ingemar Johanssons lillebror.

1955: Första galan (NM) arrangeras i den nybyggda Idrottshallen. Legendariske Oscar Söderlund (mer känd som Glokar Well) invigningstalade).

1961: Epokens sista stora gala i ABK:s regi och på nytt NM i Hudiksvall med hemmaguld för Ernst Strömberg i lätt tungvikt och Lasse Hugg i tungvikt.

Lars Gösta Larsson

De äldsta idrottsföreningarna i Hälsingland.

I HIHS arkiv kan vi läsa att Bollnäs Gymnastik- och Idrottsförening är Hälsinglands äldsta idrottsförening från 1895 tätt följd av Söderhamns Idrottsförening som bildades året därpå.

Det började med att man 1895 i Bollnäs arrangerade den tredje stora skidtävlingen i hela landet och därefter den 23 februari bildade "Föreningen för skidlöpningens främjande i Bollnäs med omnejd". I dagligt tal blev det Bollnäs skidklubb. Redan året efter, 1896, bildades Bollnäs Idrottsförening som 1903 slog sig samman med

"Främjarna" och blev namnet **Bollnäs Gymnastik- och Idrottsförening**. Till de första idrottsgrenarna kring sekelskiftet kan nämnas skidor, fotboll, simning, backlöpning, hastighetslöpning på skridskor och allmän idrott. 1906 anlades den första skridskobanan och spelades den första bandymatchen mot Söderhamn som vanns med 6–2.

Det var bröderna Sköld på Åsberget som kom på idén att starta en idrottsförening i Söderhamn. Från början hette föreningen **Kamraterna** som bildades den 7 juni 1896 men redan i början av 1897 ändrades namnet till **Söderhamns IF**.

Redan år 1905 hade man inte mindre än sju sektioner: fotboll, skidlöpning, isbaneidrott, allmän idrott och atletik, simning, gymnastik och fäktning och tennis. SIF har också haft en egen hoppbacke i Söderala som togs i bruk 1905 och byggdes om två gånger för att som mest klara hopp upp emot 40 meter.

Sedan 1986 har föreningen enbart friidrott på programmet då fotbolls- respektive skidsektionerna avskildes och bildade Söderhamns FF respektive Söderhamns Skidkamrater.

Man kan också räkna **Hudiksvalls Segelsällskap** som Hälsinglands äldsta idrottsförening grundad 1876.

Den första regattan som finns bevarad i protokoll hölls redan 1872 och vanns av fiskarsonen och

lotsen Gubb-Olle Skoglund med båten Ulrice. Lotsar och fiskare vann oftast segeltävlingarna eftersom de var de skickligaste seglarna och hade de snabbaste båtarna. Segelsällskapet beslöt därför att de skulle betraktas som proffs och ej få delta i klubbens tävlingar. Hudiksvalls SS har fortfarande en omfattande verksamhet och bedriver seglarskola men samarbetar nu med övriga båtklubbar inom Hudiksvalls SSS = Sjösportssällskap.

Idrotten i Hälsingland är naturligtvis mycket äldre än själva klubbarna. Skall man tro Fredrik Winblad von Walther så skriver han i boken Hälsingeminnen att det bedrevs "lekar" i byn Lekarvallen i Näsviken redan år 1323.

Sveriges äldsta ännu existerande idrottsförening för flera idrotter är **Gefle IF**, bildad 1882. GIF:s mål var redan från början att förena och utöva flera sporter och räknas därmed som Sveriges äldsta ännu existerande moderna idrottsförening.

Tidigare än så fanns också sammanslutningar för enskilda idrotter som gymnastik och skytte. Hit räknas också Sveriges äldsta allmänna idrottsklubb **Upsala Simsällskap**, som grundades 1796. Men den hade till syfte att i första hand öka simkunnigheten och inte att utöva simning som sport. **Örgryte Idrottssällskap** är Sveriges äldsta fotbollsklubb från 1887.

Drivande till föreningarnas bildande var den burgna borgarklassen för att idrottsutövande krävde fritid vilken främst var den rikare delen av befolkningen förunnad. Det var från början helt igenom en manlig angelägenhet och det skulle dröja ända till 1920-talet innan kvinnorna tog del i idrottslivet på allvar.

Anders Skoglund

Besök i Bandykyrkan i Edsbyn

Nu har äntligen **Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap** varit i Edsbyn och informerat om HIHS:s verksamhet, det gjordes innan bandymatchen mellan Edsbyn – Motala. Som tyvärr slutade i bortaseger 3–6 (1–3)

Men med hjälp av före detta sportchefen i Edsbyns IF, Stefan Karlsson, kunde vi informera matgästerna i den välbesökta restaurangen **"Nu Läll"** om verksamhet i HIHS. Vilket verkade uppskattat.

Inte nog med det, även i entrén i Bandyhallen, fanns plats för att dekorera väggen med HIHS material. Idrottsminnen delades ut och informationsblad om HIHS verksamhet delades ut till minst 150 personer, som alla var intresserade om vår verksamhet.

Vår förhoppning från HIHS sida är att kanske inom en snar framtid, inbjuda till ett Idrottscafé i Ovanåker, där vi kanske kan presentera en del av Ovanåkers idrottshistoria. Att den är välfylld det vet vi redan. Vi vet också att det finns personer som kan presentera idrottshistoria från kommunen.

Dessa herrar gjorde det stora jobbet på kvällen, delade ut idrottsminnen och informationsblad till alla bandyvännar.

Till vänster Leif Styrman och till höger Anders Skoglund från HIHS.

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskapet fick även av Edsbyns IF en bok om Edsbyns IF:s idrottshistoria, **"Bondbyn** som blev **Bandybyn**" Boken är skriven av Jan-Erik "Pransen" Johansson och där kan man läsa om förberedelserna innan SM-finalen 1952, mot Karlstad Göta.

Ett extra tåg från Edsbyn till Stockholm sattes in. Detta skulle enligt annons avgå 5.50 på söndagsmorgonen och efter uppehåll vid samtliga stationer på sträckan Edsbyn–Kilafors ankomma till Stockholm kl.11.30. Åter från Stockholm kl.19.30 och ankomst Edsbyn kl 0.30. Priset var 33 kronor + exp.avg. 1:50.

*Ett par herrar som struntade i de vanliga kommunikationerna var **Harry Hedin** och **Folke Hallberg**. De hade i början av säsongen tyckt att Edsbyn spelat så dåligt att de i besvikelsen vågade sig på att avge löftet om att åka spark till Stadion om Edsbyn var ena parten i SM-finalen. Och de var inte sämre karlar än att de skulle infria sitt löfte, så på onsdagskvällen inledde de den 37 mil långa färden på sparkstötting!*

Här ser vi när Edsbyns IF lag 1952, som vann första SM finalen, mot Karlstad-Göta med 1–0, målgörare i matchen var Kurt Nyberg.

I dagsläget har Edsbyns IF varit i 21 SM-finaler och av dessa vunnit 13, senaste SM-finalen var 2022 mot Villa, seger med 5–4.

Lars Hedlund

Resultatet av Christers kluriga frågor 4–2022 !!

Denna gång fick vi in 14 tipsrader av våra medlemmar i HHHS. Det var en svår omgång.

Av dessa var det 2 med 13 rätt.

Rätt rad.

1.	2	Sju (7)
2.	2	Per Ledin
3.	1	Holger Rune, Danmark
4.	X	Broberg
5.	2	Benny Södergren, skidor
6.	1	Tomas Brodin
7.	X	Buffalo Sabres
8.	2	Nils Wästberg, Strands IF, friidrott
9.	1	Lotta Neumann
10.	X	Konståkning
11.	1	Föne IK
12.	X	André Myhrer
13.	1	Ahearne Cup

1:a pris	2 Sverigelotter	Stefan Permickeles
2:a pris	1 Sverigelott	Stig Lennart Eriksson
3:e pris	1 Sverigelott	Göran Strömbom

Sverigelotterna skickas till er i samband med utskick av Idrottsminnen 1 – 2023

Redaktionen gratulerar vinnarna.

Information från HIHS

Som ni kanske redan har märkt har **Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap** (HIHS) fått möjlighet att skriva om någon historisk idrottshändelse i tidningen **Hälsingland**. Tidningen kommer ut till alla hushåll i Hälsingland varje månad, så där får vi möjlighet att komma ut med bra information vad **Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap** verksamhet består av.

Samma möjlighet har vi även fått av **Hudiksvalls tidning (HT)**. Tanken är att **HIHS** skriver om någon idrottshistorisk händelse från Hälsingland, i likhet med tidningen **Hälsingland**. Krönikan kommer att publiceras i tidningen **Helga**, som distribueras ut till alla hushåll i Hälsingland.

Vi skulle vilja från **Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap** att ni meddelar oss er eventuella **E-postadress**,
Viktigt att vi kan nå er när vi skall informera er om idrottscafé eller liknande.

Bra vore om ni även meddelar oss om ev. adressändring.

Ni kan skicka ev. E-postadressen och adressändring till

Owe Flodin: oweflodin45@gmail.com

I dagsläget är det 271 som betalt medlemsavgiften och 121 obetalda medlemsavgifter.

Har ni glömt att betala in avgiften, finns det på sidan 2 i tidningen, hur man betalar medlemsavgiften. **Det är lätt att glömma..!!**

Har ni funderingar på att ge bort någon **födelsedagspresent** då har vi presenten, ett års abonnemang på vår tidskrift Idrottsminnen.

Hör av er till oss så grejar vi det.

info@hihs.se

Christer Stridhs kluriga frågor !!

Här kära medlemmar i HIHS, här har ni något att fundera över. Självfallet finns det fina priser att vinna !!

1:a pris 2 Sverielotter
2–3 pris 1 Sverigelott

1) O-ringen i orientering har arrangerats sedan 1965. Hur många gånger har tävlingen avgjorts i Hälsingland?

- 1 En (1)
- X Två (2)
- 2 Tre (3)

2) *"Faan vilket höjdarväder. I dag skulle man ha haft en utomhushall å träna i.*

Vilken känd ishockeytränare myntade dessa ord?

- 1 "Ankan" Parmström
- X Christer Abris
- 2 Niklas Wikegård

3) Vem är den enda målvakten som vunnit "*Ballon d'Or*", priset som i början delades ut till Europas bästa herrfotbollsspelare, men numer delas ut till världens bästa?

- 1 Dino Zoff, Italien
- X Lev Jasjin, Sovjet
- 2 Oliver Kahn, Tyskland

4) Sverige har haft mängder av tennisspelare på herrsidan som har varit rankade top-10 i världen, men bara en dam har varit så högt rankad. Vem var det?

- 1 Catarina Lindqvist
- X Helena Arnljot
- 2 Johanna Larsson

5) Vid OS-invigningen i Sotji 2014 fick Mo-sonen Anders Södergren den stora äran att vara svensk fanbärare. Han var dock inte förste hälsing att bära den svenska fanan vid en invigning. Vem var först?

- 1 **André Myhrer**
- X **Britt Strandberg**
- 2 **Eva Olsson**

6) Brottaren Tomas Johansson gick otaliga matcher mot Alexander Karelin utan att vinna någon av dessa. Hur många poäng tog Johansson sammanlagt i sina matcher mot Karelin?

- 1 **Noll (0)**
- X **En (1)**
- 2 **Fyra (4)**

7) Sverige vann sitt första VM-guld i bandy 1981. Vem var förbundskapten då?

- 1 **Curt Einarsson**
- X **Håkan Sundin**
- 2 **Walter Jagbrant**

8) I vilken av friidrottens kastgrenar är världsrekordet för damer längre än herrarnas rekord?

- 1 **Diskus**
- X **Kula**
- 2 **Slägga**

9) I vilken arena blev Ingemar Johansson världsmästare i boxning 1959?

- 1 **Flushing Meadows**
- X **Madison Square Garden**
- 2 **Yankee Stadium**

10) Marta har blivit skyttedrottning i damallsvenskan i fotboll tre gånger. Vad är det som gör hennes tre segrar så speciella, är det..?

- 1 **..att hon gjort det i tre olika klubbar**
- X **..att hon vid alla tre tillfällena vunnit på 24 gjorda mål**
- 2 **..att hon vid samtliga tre tillfällena delat titeln med någon annan**

11) Leif "Loket" Olsson är för de flesta mest förknippad med Bingolotto. Men en gång i tiden var han en duktig domare i en idrott och 1972 var han domare under sommar-OS i München. Vilken idrott handlar det om?

- 1 **Basket**
- X **Brottning**
- 2 **Handboll**

12) Sveriges största framgång i volleyboll kom i samband med EM på hemmaplan 1989 då de svenska herrarna knep en silvermedalj. Vilket lag förlorade man emot i finalen?

- 1 **Italien**
- X **Jugoslavien**
- 2 **Sovjet**

13) Var någonstans invigdes Sveriges första travbana?

- 1 **Jägersro**
- X **Mantorp**
- 2 **Solvalla**

När ni knäckt idrottsfrågorna

E-postar ni tipsraden till

christer.stridh@gmail.com

Vi vill ha svaren senast

30 april – 2023

Lycka till önskar redaktionen !!

Distriktsmästare för juniorer 1958 Högs SK

Stående från vänster: Yngve Elofsson, Lennart Jonsson, Åke Nord, Åke "Kil-Åke" Eriksson, Bo-Göran Enström, Hans Engberg.

På knä från vänster: Stig Nord, Bengt-Erik Hammar, Olle Sundfors, Kalervo Koskinen, Berndt Wixner.

Till junior-DM i fotboll 1958 var totalt 32 lag anmälda, geografiskt indelade i 4 grupper: Hudiksvall, Ljusdal, Bollnäs och Söderhamn. Gruppsegrarna möttes i semifinal:

Rengsjö SK-Ljusne AIK 3–1 och Högs SK-Delsbo IF 4–1.

Finalen spelades mellan Högs SK och Rengsjö SK.

Första matchen slutade 2–2, men returmötet hemma på Kungsvallen vann Hög med 2–0.

Hur ser det ut idag 2023 med juniorfotbollen i Hälsingland?

Enligt uppgifter blev det inget **junior-DM 2022**. Finns knappt några föreningar som har juniorlag i dagsläget, oroväckande i allra högsta grad. Vi får glädjas åt att det var **32 lag i junior-DM för 65 år sedan**.

Göran Strömbom o Lars Hedlund

HIHS på besök i Bandyhallen (SBB Arena) i Bollnäs

Onsdagen den 8 februari anordnade Hälsinglands idrottshistoriska sällskap (HIHS) tillsammans med RF-SISU idrottscafé i nybyggda SBB Arena i Bollnäs.

Vi var ett 20-tal deltagare som fick lyssna på härliga idrottsminnen under kvällen.

Först ut var **Lars Hedlund** ordf. i HIHS som presenterade föreningens arbete och syfte och sedan kom **Therese Fagerhov** från RF-SISU och berättade om deras arbete för idrotten.

Erik Wiger

Erik Wiger, mångårig friidrottstränare både lokalt och i landslaget, berättade hur idrotten en gång i tiden startade och hur den kom till Hälsingland och Bollnäs. Mohed i Söderhamn var en viktig militär förläggning en gång i tiden och därifrån spreds intresset att ägna sig åt idrotten till Bollnäs.

Erik berättade även minnen från OS i München 1972 då var han friidrottstränare i landslaget. Erik fick det stora nöjet att ansvara för **Ricky Bruch** eftersom ingen annan åtog sig det uppdraget. Hur det gick får ni höra om ni kommer på nästa idrottscafé vi kommer att hålla i Bollnäs.

Jan-Erik i "Snoddas" keps

Nästa idrottsprofil att berätta idrottsminnen var **Jan-Erik Flink**, bandyspelare, fotbollsspelare, även landhockey (sex landskamper) och ishockey, (provspelat för Brynäs). Men det är bandy som Jan-Erik gjort de största avtrycken i. Så stora att han 1967 fick Hälsingeguldet efter att han utsetts till bäste svensk i VM-turneringen i Ryssland.

Jan-Erik berättade minnen från starten som 15-åring i Wallvik, som mötte Falun med "Bempa" Ericsson.

Första matchen för Broberg den 30 december 1962 var mot Skutskär på bortaplan och innan säsongen var över hade han också spelat sin första SM-final med Broberg, som slog Edsbyn med 3–1.

Sandviken och Bollnäs är också klubbar där han spelat i många år. Jan-Erik berättade även minnen från sina fyra resor till Ryssland, både som spelare och ledare. Det var långa resor och som ledare fick man se upp för all vodka som var brukligt att dricka i Ryssland. Han hade med sig en oöppnad flaska, som hade en engångskork. Det skulle inte sparas något i flaskorna där. Att Jan-Erik haft en lång och innehållsrik idrottskarriär förstår man efter denna kväll och det är en förmån att få lyssna på en sådan idrottsman.

Peter Eriksson, Gamla Giffare, berättade om Bollnäs GIF en av Sveriges äldsta idrottsföreningar, bildad 1895. Från början var det inte bandy som var huvudidrotten. Skidåkning var viktigt i början och Bollnäs har haft många duktiga skidåkare den bästa var nog Anders Persson med fyra SM guld på 30 km samt två silver och ett brons.

Peter Eriksson

Backhoppning, fotboll och bandy är de idrotter som varit huvudinriktning i lite modernare tider. Peter berättade att när Bollnäs skulle bli stad 1942, så fanns det två bandylag i Bollnäs. Bollnäs GIF och Björkhamre bandylag och Björkhamre var det bättre laget. Det fanns en vilja att slå samman lagen, men Björkhamre var inte så pigg på detta. De hade en av Sveriges bästa bandyspelare i sitt lag. Efter en del sittningar var Björkhamres krav att de skulle få 7 spelare i laget och så blev det också. Bollnäs GIF blev genast ett mycket bättre bandylag.

Peter visade sedan upp **Gösta "Snoddas" Nordgrens** bandykläder, kepsen, tröja, byxor och strumpor, som Gamla Giffare hade fått av Magnus Bengtsson, som fann dessa i en kartong efter Lars Holger Röstlund Hembygdsföreningens f.d. ordförande. Peter berättade att dessa kommer att visas i SBB arena framöver. Efter alla intressanta berättelser visade Jesper Wikberg alla deltagare runt i SBB arena och vi fick möjlighet att se omklädningsrum, VIP-loger, kanslier m.m. och se vilket imponerade bygge denna arena är till fromma för många härliga idrottsminnen i framtiden.

Olov Nilsson Sträng

HIHS 32:a årsmöte i Järvsö den 21 februari 2023.

Endast 13 medlemmar kom till årsmötet vilket delvis kunde bero på ett besvärligt väglag efter snöfall. Ingvar Thuresson, Hudiksvall valdes till mötesordförande och han ledde förhandlingarna enligt stadgeenlig dagordning. Styrelsen omvaldes med endast en ändring mot tidigare då Stefan Karlsson ersatte Jan Erik Robertsson som Ovanåkers representant.

Av förvaltningsberättelsen framgick att styrelsen under 2022 har kunnat återuppta sina månatliga möten efter pandemin och att man instiftat två nya stipendier förutom Hälsingeguldet, ett till Hälsingeguldet ungdom och ett till Paraidrotten. Hälsingeguldet 2021 har tillfallit Söderhamns UIF som blev svenska mästare i bordtennis.

Utgivning av fyra nummer av skriften Idrottsminnen har gjorts liksom en idrottsresa till Stockholm och ett idrottscafé i Hudiksvall. Fyra föreningar som firat 100-årsjubileum har uppvaktats, Iggesunds IK och Bollnäs MK (från 2021) samt Färila IF och Vallsta IF.

Ekonomi under 2022 har varit positiv med en omsättning på närmare 75 000 kr där medlemsavgifterna är den största inkomstkällan och tryck och utskick av Idrottsminnen är den största utgiften. Trots en budgeterad förlust kan kassören glädja sig åt en vinst för året på nästan 10 000 kr. Medlemsavgifterna för 2024 hålls oförändrade trots att porton och resekostnader kommer att öka.

Förutom övergripande mål som att sprida intresse för idrottshistoria och

Lars Hedlund

Leif Styrman

dokumentera idrottsrörelsen i Hälsingland har HIHS som målsättningen att kunna ansluta 400 enskilda medlemmar och 40 föreningar /förbund. Kommunikationen med medlemmarna skall förbättras genom E-post.

Mötet gick sedan över i "Bockarnas afton" då först **Leif Styrman** fick ett diplom och en Hälsingebock som mottagare av **Forskarpriset 2022**.

Owe Flodin fick en bock för sitt arbete som oförvitlig kassör och **Ingvar Turesson** fick en bock för att han ställde upp som mötesordförande. **Conny Forsell** blev också avtackad för sitt stöd till styrelsen, men han hade redan fått en Hälsingebock.

Erik Wiger avslutade mötet med att berätta om Olympiader och politik. Olympiaderna började kring Medelhavet redan 1300 år före Kristus. Olympiska spel i dess nuvarande form skapades i Aten 1896 och 1906 som följdes av London 1908 och "Solskensolympiaden" i Stockholm 1912 då spelen genomfördes under en begränsad tid på en eller två veckor.

Praktexemplet på en Olympiad som utnyttjades av en politiker var när Hitler invigningstalade i Berlin 1936 och nazister paraderade och höll uppvisningar med Hitlerhälsningar och hakkorsflaggor.

Det gick så långt att Olympiska kommitténs ordförande fick säga ifrån. Idrotts- och publikmässigt blev spelen annars en succé med 3962 deltagare från 49 nationer.

Erik berättade slutligen att han var med som ledare i den svenska truppen vid massakern i München 1972, då en palestinsk terrorgrupp stormade OS-byn. En tragedi som kostade 11 israeliska idrottsmän livet och 17 dog innan allt var över.

Det glömmet Erik aldrig när han stod på en bro i byn med författaren P O Enqvist.

Anders Skoglund

OBS: Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap har den **1 mars** fått en **betalning av medlemsavgiften, men tyvärr UTAN** medlemmens namn.

När ni som läser detta och kommer ihåg, det var nog jag.....

Kontakta Owe Flodin på 070-569 08 31

Eller e-post: oweflodin45@gmail.com

Meddelande från kassören:

Bland de 271 medlemmar som betalat medlemsavgiften, före 28/2 2023, har nedanstående erhållit varsin Sverigelott, vid vår utlottning.

Rolf Persson	Stamvägen 150	826 37 Söderhamn
Lennart Modigh	Gjutaregatan 2 A,	824 30 Hudiksvall
Stig Lundén	Marielundsvägen 31	824 30 Hudiksvall
Jan Hellberg	Luthagespl. 15 D	752 25 Uppsala

HIHS gratulerar vinnarna, Sverigelotterna skickas till er tillsammans med Idrottsminnen 1–2023.

Hälsingland hade besök av en hälsing..

Bengt-Olof Eskilsson, som härstammar från Hudiksvall, besökte sin hemstad och även Söderhamn och berättade från sin erfarenhet hur Eskilstuna Friidrott gick från 30 medlemmar 2005, till att vara 2021 en av Sveriges största friidrottsföreningar med över 2000 medlemmar. Att "**Eskil**" som han kallas, gjort ett jättejobb med Eskilstuna Friidrotten det kan man verkligen instämma i.

Inte nog med det, "**Eskil**" är också ordförande i **Friidrottens Ledarveteraner. (FLV)** En förening som vår egen idrotts-

legend, **Olle Arvidsson** var med och startade upp 1996. Medlemmar är de som av SFIF premierats med silver- och/eller guldmedalj.

För närvarande finns följande medlemmar från Hälsingland med i **FLV**. Förutom **Olle Arvidsson**, Järvsö, även **Conny Eklund**, Söderhamn, **Kjell Larsson**, Kilafors, **Bo Lindholm** och **Erik Wiger**, Järvsö.

Från Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap säger vi **välkommen FLV**, till Söderhamn den 28 - 30 juli 2023 på **SM i friidrott**.

Lars Hedlund

Enångers IK fyller 100 år – 2023

Lördagen den 25 mars 2023 firar Enångers IK sitt 100-års jubileum på Enångers Bygdegård. Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap har blivit inbjudna till 100-års firande och självfallet kommer två representanter att infinna sig på jubileet. Kan nämna att Enångers IK kommer i nästa nummer av Idrottsminnen att berätta om sina första 100 år som idrottsförening.

Lars Hedlund

Ps. Har man spelat fotboll i Norrala IF så glömmer man aldrig spelaren nedan.

Han är fortfarande en av mina bästa vänner och är självfallet medlem i Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap.

**SVERIGES BÄSTA
INDUSTRIFÖRETAG
TVÅ ÅR I RAD**

Hydraulikföretaget OilQuick

**Hälsinglands Idrottshistoriska
Sällskaps huvudsponsor, när det
gäller Hälsingeguldet och
Hälsingeguldet Ungdom**